

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izaka vsak letnik in valja s poštnino vred in v Mariboru s poštninjem na dom na celo leto 4 K, na pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo tuzemstvo 6 K. Kdor hoče sam poslati, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odprevali. — Deležniki „Kotelskega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v.

UREDNIŠTVO: Koroška cesta šte. 5.

Bokalniki se ne vračajo. Razpisane pisma se ne sprejemajo.

UPRAVNIŠTVO: Koroška cesta šte. 5.

Voprejem naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne politizacije na enkrat 15 v, na dvakrat 25 v, na trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nazajne reklamacije se poštnino preste.

Štev. 12.

V Mariboru, dne 23. marca 1905.

Tečaj XXXIX.

Kaj reče naš kmet?

Kdor boče svoje pridelke, recimo živino, sadje, prodati izven naše države, mora plačati na meji po trgovinskih pogodbah določen znesek v denarju, kar imenujemo carino. Med avstrijsko in ogrsko državno polovico dosedaj ni bilo nobene carine, ampak vsi ogrski pridelki so se lahko pri nas in naši na Ogrskem prodajali in kupovali, ne da bi trebalo na mejah plačevati pristojbino. Toda mogoče je, da se bo to razmerje kmalu spremenilo.

Pri zadnjih državnozbornih volitvah so zmagali na Ogrskem Košutovci, ki nočejo z nami Avstrijci nič več skupnega imeti razven osebo cesarjevo. Dosedaj imamo namreč z Ogrji skupaj vse zunanje zadeve, kupčijske in in druge pogodbe s tujimi državami, vojsko in mornarico, denarno gospodarstvo za skupne potrebščine, denar in denarno veljavo, železnice, ki se dotikajo obeh državnih polovic in splošne postavbe o vojaštvu. Vsega tega nočejo Košutovci imeti več skupno z nami, ampak sami za se, le vladarja hočejo imeti še istega, kakor mi Avstrijci. Seveda jim zadnjega nihče ne verjame, kajti kadar bo prišel čas, bi tudi vladarja odslovili ter si ustanovili ljudovlado.

Košutovci torej zahtevajo ločitev Ogrske od Avstrije. Naš cesar se je že izjavil, da jim pač dovoli ločitev, le vojaštvo še mora ostati skupno in tudi zastopstvo naše države na

zunaj. Vsled tega bi ne bilo nemogoče, da se Avstrija in Ogrska kmalu vsaj gospodarski ločita, to se pravi, da si postavita svojo carino in da tudi z drugimi državami sklepata trgovinske pogodbe vsaka za se.

Kaj reče naš slovenski štajerski kmet na to, če se gospodarski ločimo? Ali bo mu hasnila ali bo mu škodila taka ločitev? Na to se ne da odgovoriti natančno. Murski poljanec bo vesel, če se zaprejo meje ogrskemu žitu, ker bo potem dražje svoje žito prodajal. Sedaj pa mu dela ogrsko žito v tržnem svetu sploh in posebno še na radgonskem žitnem trgu veliko tekmovanje. A pohorski in savinjsko-planinski Slovenec ne bosta tega vesela, ker si morata žita kupovati in bi juna gospodarska ločitev podražila kup. Isto je z vinom. V vinogradnih krajih bi bili veseli, če ne bo smelo več ogrsko pristno in nepristno vino k nam, a kjer si vino kupujejo, tam ne bo veselja. Naši lesotrci gotovo ne bodo veseli, če se jim otežkoči s carino trgovanje po ogrskem in balkanskih deželah. Enako ima dvojno stran, solčno za nekatere kraje, senčno za druge kraje, tudi trgovanje s sadjem, slanino, krompirjem, perutnino itd. Edino menda glede živine na Slovenskem Štajerji ni nasprotnih misli. Iz tega sledi: Slovenski Štajer v svojih pridelkih nima enotnega značaja, ampak je tako raznoličen, da je težko splošno odgovoriti, ali bi mu gospodarska ločitev z Ogrsko škodila ali ne! Nekaterim krajem bi pač škodila, drugim pa hasnila!

Kmetstvo stališče na Slovenskem Štajerju bi menda bilo. toraj edino to pravo, da si gospodarske ločitve ne želimo, vendar ne bojimo se je tudi ne tako, da bi se morali od Ogrov drago odkupiti, ako še hočejo nadalje ostati z nami skupaj.

Novi lovski zakon.

Govor deželnega poslanca dr. Jurija Hrašovca o priliki razprave o novem lovskem zakonu v štajerskem deželnem zboru.

Visoka zbornica! Reklo se je že, da je danes predležeci načrt lovskega zakona nastal iz pogajanja med strankami. Mi ga bomo tedaj, akoravno se ne more smatrati kot vzor zakona, odobrili in se bomo tudi udeležili podrobne debate. (Klici: Vrlo!) Res je, da nekatere določbe, kakor posebno § § 21, 24 in 30, prav znamenito zboljšajo sedanje razmere, posebno določba, da se naj lovška zakupnina (najemnina) razdeli bodisi na podlagi velikosti zemlje ali zemljiškega davka, dalje določba, da se občinski lov tudi lahko izvrši po zvedenih, in posebno določba § 30, da se sme lov tudi dati v zakup (najem) po prostem dogovoru.

Nasprotno so pa spet druge določbe v tem načrtu, ki mi ne ugajajo. Seveda smo prepričani, da nam ni mogoče, jih predruščiti. To so posebno določbe o postopanju, kako je izvedeti in določiti odškodnino, namreč določbe o razsodišču (razsodnikih ali izvoljenih sodni-

LISTEK.

Na lovu.

P. D.

(Dajka.)

„Če nam kaj pride na pot“, reče Janez pomembno.

„Nu menim, da mi ne boste preveč škode naredili in da ne bo teklo preveč krvi.“

„Kdo pa ve?“ vpraša poštar prevzetno.

„Nu saj nič ne pravim. Kaj pa boste streljali?“

„Kar dobimo!“

„Ali hočete psa?“

„Seveda, seveda! Brez psa ni nič,“ govori Šmitek.

„Čakajte, prinesem vam orožje!“

Učitelj je porabil ta čas, da se je obrnil do tovarišev:

„Norčuje se iz nas! Glejte, da pride on v sramoto, a ne mi. Kar se mene tiče, jaz bom storil svojo dolžnost . . .“

Molčali so vsi.

„Napeti nam je treba vse sile. Ker če pridemo prazni, se nam bodo smejali. A tega ne smemo pustiti, tega ne! Upam, da se strinjate z menoj vsi?“

„Vsi!“ reče Šmitek.

„Kakor rečeno, kar se tiče moje osebe, vam povem, da se brez plena ne vrnem domov. In če zadenete še vi, gospod Janez, kako zverino, bomo že imeli kaj pokazati.“

„Saj smo štirje!“ zamrmra Janez.

„Štirje smo“, pritrudi učitelj. „Tudi na vas se zanašam, gospod Šmitek. Ali ste prvič na lovu?“

Če bi slavni občinski tajnik hotel govoriti resnico, moral bi pripoznati, da doslej še ni imel puške v rokah. A sramoval se je, to povedati med tako odličnimi lovci, za to je odločno pokimal z glavo.

„A, seveda! Večkrat že!“

„Potem je dobro. Nekaj vaje že imate. In to je dosti vredno. Vi pa, gospod Grčar, vem, da ne boste zaostajali. Pogumno naprej in z nami je sreča junaška!“

„Ahm!“ Prišel je ta glas iz poštarjevega telesa.

„Stvar je toraj dognana“, nadaljuje Čuš.

„Seveda je odvisna lovška sreča tudi od drugih stvari, s katerimi je treba računati. Jako važna stvar na lovu je puška, in če ta ni dobra, ni upati na plen. Jaz bi znal o tem marsikaj povedati.“

„Pa dobre puške so redke“, reče Šmitek.

„Seveda so redke. Dandanes je dobra puška zlata vredna. Zato pa se ne more prekovati izid in uspeh lova.“

„Ta hip je prišel župan s puškami.“

„Gospod Čuš, vi vzemite to-le! Navadno streljam jaz žnjo. In kdo še nima puške? A vi, Šmitek! Čakajte, vam jaz nabašem!“

„Na videz je dobra puška“, sodi Čuš.

„Upam, da tudi dobro meče.“

„Mislim da, samo zadeti je treba! Koliko patronov vzamete?“

„Vzamem več vrst. Morda pride kaj večjega.“

„Pa ne streljajte po nepotrebnem!“

„Hvala vam lepa! Pojdimo! A potrpite še nekoliko, gospod Grčar, potrpite! Dopoldan je še dolgo in utrudili se boste po jarkih in goščavah dovolj.“

Poštar je namreč med tem potegnil steklenico in pil po malem iz nje.

„Za kratek čas, gospod Čuš!“

Gospod Čuš je samo zmignil z rameni in šel naprej. Župan pa se je smejal, videč, da bo še poštarju strašno dolg čas, ker ob polovici steklenice se ne bo mogel tolažiti celo predpoldne.

„Mnogo sreče!“ zaklical še je županov blapec za lovci, ki so ponosno korakali v hrib.